

Tarneaahelaalgatus

Juhtimis- ja tegevuseeskirjad

Vastu võetud juhtimisrühma poolt 2. veebruaril 2018

.....

Sisukord

1. peatükk. Preambul	3
2. peatükk. Eesmärk ja kohaldamisala	4
2.1 Ülevaade	4
2.2 Geograafiline kohaldamisala	4
2.3 Hõlmatud tooted	4
3. peatükk. Tarneahelaalgatuse asutused	5
3.1 Allakirjutanud organisatsioonid	5
3.2 Esimees	5
3.3 Juhtimisrühm	6
3.3.1 Koosseis	6
3.3.2 Ülesanded, kohustused ja tegevuspõhimõtted	6
3.3.3 Juhtimisrühma koosolekud	7
3.4 Sekretariaat	9
3.5 Riiklikud platvormid	9
4. peatükk. Tegevusraamistik	9
4.1 Osalevate ettevõtjate registreerumine ja hea tava põhimõtete rakendamine	10
4.2 Vaidluste ja hea tava põhimõtete väidetavate rikkumiste lahendamine	11
4.2.1 Üksikvaidlused	11
4.2.2 Liidetud vaidlused	12
4.3 Vaidluste ja protsessiga seotud kohustuste väidetavate täitmata jätmiste lahendamine	13
4.4 Üldist huvi pakkuvate suuniste ja soovitude väljatöötamine	14
4.5 Nõuete järgimise kontrollimine, edusammude hindamine ja tarneahelaalgatuse arendamine	15
4.5.1 Aastaülevaade	15
4.5.2 Aastaruanne	17
4.6 VKEdele mõeldud lihtsamad menetlused	17
4.7 Teabevahetus ja teadlikkus	17
5. peatükk. Seosed kehtivate riiklike eeskirjade ja õigusaktide ning muude vabatahtlike kavadega ja piiriülene mõju	18
5.1 Seosed riiklike eeskirjade ja õigusaktidega	18
5.2 Seosed muude vabatahtlike kavadega ja vastastikune tunnustamine	18
5.3 Piiriülesed aspektid	19
6. peatükk. Seosed ELi institutsioonidega	19
7. peatükk. Rahastamine ja eelarve	19
8. peatükk. Hea tava põhimõtete ning tarneahelaalgatuse juhtimis- ja tegevuseeskirjade muudatused; tarneahelaalgatuse lõpetamine	20
9. peatükk. Konkurentsialane suunis	20

1. peatükk. Preambul

---

1. Tarneahelaalgatuse tegid 1. aprillil 2013 Euroopa organisatsioonid, mis esindavad toiduaine- ja joogitööstust (FoodDrinkEurope), kaubamärgiga toodete tootjaid (AIM), jaemüügisektorit (EuroCommerce, ERRT, Independent Retail Europe, Euro Coop), väikesi ja keskmise suurusega ettevõtjaid (UEAPME) ja põllumajandusettevõtjaid (CELCAA).
2. Tarneahelaalgatus on vabatahtlik kava, mis töötati välja Euroopa Komisjoni juhitud toiduainete tarneahela toimimise parandamise kõrgetasemelise foorumi raames. Algatuse eesmärk on edendada toiduainete tarneahelas head tava kui heade ärisuhete alust. Algatus põhineb ühiselt kokkulepitud hea tava põhimõtetel, mida äriühingud kohustuvad integreerima oma igapäevasesse tegevusse, protsessiga seotud kohustustel, mis toetavad põhimõtete rakendamist, vaidluste lahendamise võimalustel ning sidusrühmade dialoogi edendamisel nii ELi kui ka liikmesriikide tasandil.
3. Tarneahelaalgatus täiendab ELi ja liikmesriikide eeskirju ja õigusakte ja muid vabatahtlikke kavasid. Algatus töötati välja nelja kriteeriumi alusel, mille sõnastas volinik Barnier 2013. aastal vabatahtliku mehhanismi loomise tarvis: tõhusus, tasuvus, tõhus kontroll ja läbipaistvus. Algatuse tulemuslikkust hinnatakse nende kriteeriumite põhjal.
4. Käesolevad juhtimis- ja tegevuseeskirjad kujutavad endast tarneahelaalgatuse haldamise raamistikku.

2. peatükk. Eesmärk ja kohaldamisala

2.1 Ülevaade

5. Tarneahelaalgatuse eesmärk on edendada ettevõtjatevahelist head tava toiduainete tarneahelas, luues mehhanismi toiduainete tarneahela vertikaalsete suhete hea tava põhimõtete (edaspidi „hea tava põhimõtted“)¹ kohaldamiseks ja nende järgimise tagamiseks.
6. Tarneahelaalgatus põhineb registreerimissüsteemil, mille kohaselt võtavad ettevõtjad, sealhulgas VKEd,² vabatahtlikult kohustuse rakendada hea tava põhimõtteid kui ärisuhete alust ja aktsepteerida eri võimalusi vaidluste lahendamiseks. Algatuse eesmärk on edendada asjaomaste sektorite vahelist dialoogi.

2.2 Geograafiline kohaldamisala

7. Raamistik hõlmab kõiki ELi liikmesriike. [ELiga assotsieerunud riikide ettevõtjad võivad ühineda vabatahtlikult].
8. Registreerunud ettevõtjatelt oodatakse, et nad rakendavad hea tava põhimõtteid kõigis oma organisatsioonides, olenemata nende äripartnerite geograafilisest päritolust, eeldusel et lepingujärgseid kohustusi täidetakse ELis.
9. Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd), mis asuvad väljaspool ELi, võivad suhetes registreerunud partneritega kasutada tarneahelaalgatusega hõlmatud vaidluste lahendamise võimalusi, kui lepingujärgsed kohustused täidetakse ELis.

2.3 Hõlmatud tooted

10. Käesolevaid eeskirju kohaldatakse ainult (värskete ja töödeldud) toiduainete ning jookide suhtes. Kuid neid ettevõtjaid, kes moodustavad osa toidu ja joogi tootmisahelast, julgustatakse kõnealuseid põhimõtteid rakendada toote laadist sõltumata kogu organisatsioonis, kui eksisteerivad samasugused tingimused (nt ahela sarnane ülesehitus, sarnased tooterühmad või sarnane hankepoliitika).

---

¹ Toiduainete tarneahela vertikaalsete suhete hea tava põhimõtted võeti vastu 29. novembril 2011 ja neid võidakse hiljem muuta.

² ELi VKE määratlus: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=QJ:L:2003:124:0036:0041:EN:PDF>.

11. Käesolevaid eeskirju ei kohaldata toiduainete tarneahela selliste teenuste osutamise suhtes, mis on üksnes abistava iseloomuga (nt logistika, pakendamine).

3. peatükk. Tarneahelaalgatuse asutused

3.1 Allakirjutanud organisatsioonid

12. Allakirjutanud organisatsioonid on Euroopa organisatsioonid, kes on tarneahelaalgatusele alla kirjutanud: AIM, CELCAA, ERRT, EuroCommerce, Euro Coop, FoodDrinkEurope, Independent Retail Europe ja UEAPME. Seda nimekirja võib vajaduse korral muuta.
13. Allakirjutanud organisatsioon võib mis tahes ajal lepingust taganeda, teatades sellest 12 kuud ette, ja täites oma kohustused, mis kehtivad sellel eelarveaastal, mil etteteatamisaeg lõpeb.
14. Allakirjutanud organisatsioonid rahastavad tarneahelaalgatust kooskõlas 9. peatükiga.
15. Allakirjutanud organisatsioonid määravad juhtimisrühma liikmed punkti 3.2.1 kohaselt.
16. Allakirjutanud organisatsioonid kiidavad läbivaadatud hea tava põhimõtted ja tarneahelaalgatuse juhtimis- ja tegevuseeskirjad heaks vastavalt 8. peatükile.

3.2 Esimees

17. Juhtimisrühm määrab sõltumatu esimehe (edaspidi „esimees“).
18. Esimees:
  - **juhatab juhtimisrühma koosolekuid** ning tagab eeskirjade ja menetluste järgimise; tagab pideva dialoogi juhtimisrühmaga ning annab juhtimisrühmale oma tegevusest aru;
  - **võtab vastu liidetud kaebusi ja tegeleb nendega vastavalt punktis 4.2.2 kirjeldatud menetlusele (punktid 61–66);**
  - **annab juhtimisrühma nõusolekul üldist huvi pakkuvaid suuniseid ja soovitusi, mis edendavad head tava.** Erandjuhtudel võib esimees pärast kõikide seisukohtade kaalumist anda suuniseid ja soovitusi ka omal algatusel. Esimees teeb kogu selle protsessi vältel koostööd juhtimisrühma liikmetega ja kaasab vajaduse korral riiklike platvormide soovitatud eksperte;

- **esindab tarneahelaalgatust ja tutvustab seda laiemale avalikkusele.**

19. Esimees ei esinda oma ametis ühegi konkreetse sektori, liikmesriigi ega ettevõtja huve. Esimees on kohustatud järgima kollektiivse vastutuse, konfidentsiaalsuskohustuse ja juhtimisrühma liikmete suhtes vastavalt punktide 3.2.2 kohaldatavate õigusnormide järgimise põhimõtteid. Esimees kirjutab alla vaikimiskokkuleppele.
20. Esimees võib teha vajaduse korral mis tahes juhtimisrühma liikmele ülesandeks esindada tarneahelaalgatust, nt konverentsidel osalemise või sidusrühmadega kohtumise eesmärgil.
21. Esimehe ametiaeg kestab kaks aastat ja seda võib kaks korda pikendada.
22. Esimehele makstakse töötasu.

3.3 Juhtimisrühm

3.3.1 Koosseis

23. Juhtimisrühma liikmed esindavad toiduainete tarneahela eri huvirühmade huve. Iga huvirühma esindajate arv kajastab konkreetse rühma huvide mitmekesisust. Maksimaalne esindajate arv on huvirühmade kaupa järgmine:
  - põllumajandustootjad ja põllumajandusühistud: 5³;
  - toiduaine- ja joogitööstus ning kaubamärgiga toodete tootjad: 5;
  - jaemüük: 5;
  - põllumajandustoodete kokkuostjad: 1;
  - nn valdkondadevaheline rühm, kus on esindatud VKEd: 1.
24. Allakirjutanud organisatsioonid määravad juhtimisrühma liikmed, kellel on volitused rääkida oma sektori nimel; ettevõtjate esindajaid ei ole lubatud määrata.
25. Vaatleja on otsustusõiguseta isik, keda juhtimisrühm volitab konkreetsetel juhtudel koosolekul osalema.

3.3.2 Ülesanded, kohustused ja tegevuspõhimõtted

26. Juhtimisrühm juhindub oma tegevuses kollektiivse vastutuse, konfidentsiaalsuskohustuse ja kohaldatavate õigusnormide järgimise põhimõtetest. Neid põhimõtteid kohaldatakse vajaduse

---

³ Kohad reserveeritakse ühingutele, mis esindavad põllumajandustootjaid ja -ühistuid juhul, kui nad raamistikuga liituvad.

korral ka vaatlejate suhtes. Selleks et juhtimisrühma liikmed vastaksid nimetatud eeskirjadele, peab neil olema vastav taust, muu hulgas peavad nad vastama konkurentsieeskirjadele. Juhtimisrühma liikmed kirjutavad alla vaikumiskokkuleppele.

27. Juhtimisrühma liikmed täidavad ülesandeid heas usus. Nende esmane ülesanne ei ole mitte kaitsta konkreetseid huve, vaid tagada tarneahelaalgatuse tõhus toimimine. Juhtimisrühma liikmed ja vaatlejad suhtlevad väljaspool algatust viisil, mis toetab tarneahelaalgatust ja selle põhimõtteid.
28. Juhtimisrühma liikmete kollektiivsed kohustused on järgmised:
- tagada tarneahelaalgatuse juhtimis- ja tegevuseeskirjade järgimine ja eeskirjadega kehtestatud kohustuste täitmine;
  - tagada rangeimate juhtimisstandardite pidev järgimine;
  - tagada korrapärane dialoog esimehega tema tegevuse üle, eelkõige mis puudutab esimehe välissuhtlust ja aruandlust;
  - teha järelevalvet tarneahelaalgatuse haldamise üle, sealhulgas kontrollida registreeritud ettevõtjate registrit, aastaülevaadet, aastaaruannet, rahastamist, teavitamist ja edendamist, suhteid riiklike platvormidega ning riiklike kavade vastastikust tunnustamist;
  - määrata ühehäälselt esimees ja peatada tema volitused; eelkõige teeb juhtimisrühm kindlaks sobivad kandidaadid esimehe ametikohale;
  - teha esimehega koostööd head tava edendavate üldist huvi pakkuvate suuniste ja soovitude väljatöötamisel;
  - hinnata hea tava põhimõtteid ja juhtimis- ja tegevuseeskirju ning teha allakirjutanud organisatsioonidele ettepanekuid nende läbivaatamiseks;
  - teha allakirjutanud organisatsioonidele ettepanekuid tarneahelaalgatuse lõpetamiseks.

3.3.3 Juhtimisrühma koosolekud

29. Juhtimisrühma **koosolekud** toimuvad vähemalt neli korda aastas Brüsselis. Juhtimisrühma koosoleku võib kokku kutsuda esimees või koosolek võidakse korraldada vähemalt kahe juhtimisrühma liikme kirjaliku taotluse alusel.
30. **Teate** juhtimisrühma koosoleku kohta edastab sekretariaat kirjalikult (e-posti teel) vähemalt neli nädalat ette. Kui teadet kätte ei saada, ei muuda see koosolekut ega seal vastu võetud otsuseid õigustühisteks.

31. Juhtimisrühma liikmetel võib olla sellest ette teatades **kaasas** asjaomase allakirjutanud organisatsiooni mõni muu töötaja. Sellel töötajal on vaatleja staatus. Juhtimisrühm võib vajaduse korral otsustada kutsuda koosolekule vaatlejaid või muid asjaosalisi.
32. Sekretariaat edastab juhtimisrühma koosoleku **päevakorra ja dokumendid** viis tööpäeva enne koosoleku toimumist; erandjuhtudel võib see aeg olla ka lühem. Kui dokumente kätte ei saada, ei muuda see koosolekut ega seal vastu võetud otsuseid õigustühisteks. Esimehe loal võib dokumendid esitada erandkorras ka juhtimisrühma koosolekul.
33. Juhtimisrühma koosoleku **kvoorum** on 75% juhtimisrühma liikmetest, sealhulgas vähemalt üks esindaja tarne ja üks esindaja jaekaubanduse poole pealt. Kaugühenduse teel juhtimisrühma koosolekul osalevaid liikmeid peetakse koosolekul kohal olevateks.
34. Juhtimisrühma liikme **asendamine** ei ole lubatud. Kui juhtimisrühma liige ei saa koosolekul osaleda huvide konflikti tõttu, võib erandjuhul määrata asendusliikme, kes peab vastama käesolevatele eeskirjadele.
35. Juhtimisrühma liikmete kohalolek ja nende osaline või täielik puudumine juhtimisrühma koosolekult märgitakse koosoleku protokollis.
36. Juhtimisrühma liige võib **volitada** ennast koosolekul esindama teist juhtimisrühma liiget. Volitused edastatakse esimehele ja sekretariaadile vähemalt üks päev varem ja see märgitakse koosoleku protokollis.
37. Otsused võetakse vastu konsensuse alusel. Kõik otsused, sealhulgas hääletamisest hoidumised, protokollitakse. Juhtimisrühm võib vajaduse korral võtta otsuseid vastu kirjaliku menetluse teel ka koosolekute vahepeal.
38. Juhtimisrühma liige võib suuniste sõnastamisel või põhimõtete ja/või seotud näidete tõlgendamisel kasutada sõltumatu õigusnõustaja abi. Kui päevakord seda nõuab, võib sõltumatu õigusnõustaja koosolekule kutsuda, kuid ainult asjaomaste punktide arutamiseks.
39. Kui juhtimisrühma liikmel või mõnel koosolekul osalejel tekib **huvide konflikt**, teavitab ta sellest esimeest. Esimees palub isikul, kellel huvide konflikt tekkis, vastava päevakorrapunkti arutamisel lahkuda. Kui huvide konflikt tekib esimehel, teavitab ta sellest juhtimisrühma ja ei osale vastava päevakorrapunkti arutamisel.
40. Kui juhtimisrühma liige ei täida juhtimisrühma ülesandeid ega kohustusi, võib esimees sõltuvalt

rikkumise raskusest juhtimisrühma liiget hoiatada või teha ettepaneku saata asjaomasele allakirjutanud organisatsioonile hoiatuskiri. Esimees võib teha ettepaneku asjaomase juhtimisrühma liikme väljavahetamiseks.

41. Sekretariaat valmistab ette juhtimisrühma koosoleku päevakorra ja **protokolli** kavandi. Enne juhtimisrühma liikmetele edastamist saadetakse need esimehele kooskõlastamiseks ning esitatakse järgmisel koosolekul heakskiitmiseks.
42. Juhtimisrühm võib vajaduse korral **delegeerida** ülesanded ajutistele allrühmadele (või sarnastele kooslustele). Esimees ei pea allrühmade töös osalema.

3.4 Sekretariaat

43. Sekretariaat – isik(ud), kes annab (annavad) esimehele ja juhtimisrühmale haldusabi. Sekretariaat on kohustatud järgima samu vastutuse, konfidentsiaalsuse ja kohaldatavate õigusnormide järgimise eeskirju, mis kehtivad esimehele ja juhtimisrühma liikmetele.
44. Sekretariaat kirjutab alla vaikumiskokkulepele.

3.5 Riiklikud platvormid

45. Riiklik platvorm on riigi tasandi struktuur, mis on loodud hea tava põhimõtete ja tarneahelaalgatuse rakendamiseks riigi tasandil. Allakirjutanud nõustuvad, et vaidlusi on enamasti kõige parem lahendada riigi tasandil.
46. Juhtimisrühm tunnustab riiklike platvormide vastastikuse tunnustamise protsessi raames, mida on kirjeldatud 5. peatükis.

4. peatükk. Tegevusraamistik

---

47. Tarneahelaalgatuse tegevus põhineb järgmistel elementidel:
  - osalevate ettevõtjate registreerumine, hea tava põhimõtete rakendamine ja protsessiga seotud kohustuste täitmine;
  - vaidluste ja põhimõtete väidetavate rikkumiste lahendamine;
  - vaidluste ja protsessiga seotud kohustuste väidetavate täitmata jätmiste lahendamine;

- üldist huvi pakkuvate suuniste ja soovitude väljatöötamine;
- nõuete järgimise kontrollimine, edusammude hindamine ja tarneahelaalgatuse arendamine;
- lihtsamad menetlused VKEdele;
- teabevahetus ja teadlikkus.

4.1 Osalevate ettevõtjate registreerumine ja hea tava põhimõtete rakendamine

48. Ettevõtjad registreeruvad tarneahelaalgatuse veebisaidil.
49. Enne registreerumist peavad ettevõtjad **ennast hindama**, vaadates läbi oma sisemenetlused, tagades sellega hea tava põhimõtete järgimise (koolituse korraldamine, suutlikkus osaleda vaidluste lahendamise mehhanismides, teabevahetus ja kontaktisiku määramine sisevaidluste lahendamiseks). Registreerumisel kinnitavad ettevõtjad, et enesehindamine on tehtud ning et nad on võtnud vajalikke meetmeid hea tava põhimõtete ning nõuete rakendamise ja täitmise tagamise korra järgimiseks, sealhulgas andnud nõusoleku osaleda mis tahes vaidluste lahendamise mehhanismis käesoleva raamistiku sätete kohaselt.
50. **Registreeruja(d)** (ja vajaduse korral registreeringu tühistaja(d)) peab (peavad) kuuluma **äriühingu juhatusse** ning tal (neil) peab (peavad) olema volitused võtta kohustused kogu äriühingule ning selle tütaretttevõtjatele ELis äriühingu struktuurile vastavalt (nt võib juhtuda, et rohkem kui üks juhtkonna esindaja peab registreerimisvormi allkirjastama, kui ühelainsal isikul ei ole vajalikke volitusi või kui nõutav on ka äriühingu riiklike tütaretttevõtjate registreerumine). Iga registreerunud ettevõtja määrab ka ühe **kontaktisiku** järelmeetmete jaoks, nagu järelevalve jne. Registreeringu teinud juhatuse liikmete ja vaidlusi lahendavate kontaktisikute nimed ja ametinimetused avaldatakse veebisaidil.
51. Osalevad ettevõtjad **korraldavad ja/või kohandavad koolitusi** hea tava põhimõtete järgimise tagamiseks. Mikro- ja väikesed ettevõtjad ei pea koolitusi korraldama ning keskmise suurusega ettevõtjad võivad kasutada lihtsamaid koolitusvõimalusi, sest nende ressursid on väiksemad.
52. Enne registreerumist valmistavad ettevõtjad ette allpool kirjeldatud **vaidluste lahendamise korra** ning **määravad vaidluste lahendamise kontaktisiku**. Vaidluste lahendamise kontaktisik ei tohi olla seotud äriliste läbirääkimistega ning vastutab vaidluste lahendamise seonduva eest. Vaidluste lahendamise kontaktisik võib erineda eespool nimetatud kontaktisikust.
53. Registreeritud ettevõtjad peavad **teavitama äripartnereid** oma osalemisest selles raamistikus. Ettevõtjatel on õigus ise valida vahendid, mille abil seda teha (nt vastava märkega lepingutes,

kirjaliku teatega läbirääkimiste koosolekuruumides). Registreeritud ettevõtjaid innustatakse avaldama teavet osalemise ja hea tava põhimõtete rakendamise kohta (nt ettevõtja veebisaidil või väljaannetes).

4.2 Vaidluste ja hea tava põhimõtete väidetavate rikkumiste lahendamine

54. Juhul kui tekib vaidlus hea tava põhimõtte väidetava rikkumise üle, kohaldatakse järgmisi eeskirju.

4.2.1 Üksikvaidlused

55. Ettevõtjatel on vaidluste lahendamiseks järgmised võimalused:

- a. **äriline:** kaebuse esitaja võib otsustada pöörduda väidetava rikkumise küsimuses süüdistatava ettevõtja ärilise hierarhia kõrgema tasandi poole;
- b. **lepinguline:** kaebuse esitaja võib kasutada mis tahes lepingujärgset vaidluste lahendamise mehhanismi;
- c. **asutusesisene vaidluse lahendamine:** kaebuse esitaja võib pöörduda väidetavas rikkumises süüdistatava ettevõtja vaidluste lahendamise organi poole. Registreeritud ettevõtja, välja arvatud väikesed ettevõtjad, peavad kehtestama asutusesisese vaidluste lahendamise korra. Kõnealune kord ei tohi sõltuda⁴ ärilistest läbirääkimistest ning peab olema erapooletu ja kiire. See peab olema ka sõnastatud viisil, mis tagab, et kaebuse esitaja suhtes ei võeta kaubanduslikke survemeetmeid;
- d. **lepitus- või vahekohtumenetlus:** asjaosalised võivad pöörduda sõltumatu kolmanda isiku poole vaidluse lahendamiseks kas mittesiduva lahenduse (lepituse teel) või siduva otsusega (vahekohtumenetluse teel). Need mehhanismid eeldavad mõlema poole nõusolekut. Kulude jagamine nende mehhanismide puhul on kindlaks määratud kohaldatavates õigusaktides. Vahekohtumenetlus peaks andma tõhusad kaitsetagatised. Tõendamiskohustus on kaebuse esitajal;
- e. **õigusalluvuslikud meetodid:** kaebuse esitaja võib valida tavapärase õigusalluvusliku meetodi vastavalt riiklikele eeskirjadele ja õigusaktidele.

56. Kaubanduslikud survemeetmed mis tahes ettevõtja vastu, kes kõnealuseid mehhanisme kasutab, tähendab hea tava põhimõtete rasket rikkumist.

---

⁴ Registreerumisel võib ettevõtja esitada põhjenduse, et ta ei saa oma väiksuse tõttu sellist sõltumatust tagada.

57. Vaidluste lahendamise mehhanismi valib kaebajast ettevõtja, kui sellega ei rikuta liikmesriigi õigust. Kaebuse esitaja võib valida mehhanismi, mis vastab kõige paremini tema vajadustele, tingimusel et see mehhanism on proportsionaalne, võttes arvesse kulutasuvust ning tõhusust seoses vaidluse laadiga. See tähendab, et ettevõtjad peaksid kõigepealt valima mehhanismi, mis on vähem vastuoluline ning odavam.
58. Registreerumisel nõustuvad ettevõtjad sellega, et hea tava põhimõtete kohaldamisega seonduvate vaidluste lahendamiseks kasutavad nad nimetatud mehhanisme. Sellepärast peavad ettevõtjad enne registreerumist tagama, et nad on valmis osalema mis tahes sellises mehhanismis. Eeldatakse, et enamikku nimetatud mehhanismide kaudu lahendatavatest vaidlustest on võimalik lahendada nelja kuu vältel, välja arvatud vaidlused, mis lahendatakse lepitus- või vahekohtumenetluse ja traditsiooniliste õigusalluvuslike meetodite abil.
59. Hea tava põhimõtete mittejärgimise, sealhulgas kaubanduslike survemeetmete kasutamise eest määratakse õiguskaitsemeetmed, sanktsioonid ja/või karistused, sealhulgas rahaline hüvitis tegeliku ja tõestatud kahju hüvitamiseks kindlaks kasutatud vaidluste lahendamise mehhanismide alusel. Need pööratakse täitmisele kohaldatavate õigusaktide alusel.
60. Nagu osutatakse punktis 3.4, julgustatakse riiklikke platvorme aitama ettevõtjaid sobivate lepitajate ja vahekohtunike kindlakstegemisel.

4.2.2 Liidetud vaidlused

61. Ettevõtjate rühm või nende nimel tegutsev liit võib esitada esimehele liidetud kaebuse. Seda tehes see rühm või liit:
  - kogub seaduslikul viisil asjakohast teavet, eesmärgiga kindlaks teha, kas kaebusel on alust, ning
  - tagab kogu menetluse vältel asjaomaste poolte anonüümsuse ning protsessi ja mis tahes salajase teabe konfidentsiaalsuse.
62. Liidetud kaebuse ettevalmistamise ja esitamisega tegelevad ettevõtjate rühmad või nende nimel tegutsevad liidud peavad järgima kohaldatavaid õigusakte, eelkõige konfidentsiaalse teabe vahetamise ja turukäitumise kooskõlastamise eeskirju.
63. Esimees tagab kogu menetluse vältel asjaomaste poolte anonüümsuse ning protsessi ja mis tahes salajase teabe konfidentsiaalsuse. Kaebuse vastuvõetavuse hindamisel esimees, lähtudes seadusest:

- hindab, kas kaebusel on piirülene mõju või kas seda on võimalik suunata lahendamiseks riiklikule platvormile;
  - teeb kindlaks, kas kaebusel on alust.
64. Kui riiklikku platvormi ega sarnast sobivat süsteemi riigi tasandil ei eksisteeri, hindab esimees esimese asjana, kas probleemi lahendamiseks riiklikult on sobivaid vahendeid. Kui see ei ole mõistliku aja jooksul võimalik, hindab esimees, kas kaebus on vastuvõetav.
65. Kui kaebus on vastuvõetav, kuulab esimees asjaosalised ära ja, kui see on põhjendatud, palub rikkumise väidetavalt toime pannud poolel eeskirju järgida või rikkumise põhjusi selgitada. Esimees võib vajaduse korral ja asjaomaste poolte nõusolekul suunata nad sõltumatu lepitaja või vahekohtuniku juurde.
66. Kui juhtum pakub üldist huvi, teeb esimees juhtimisrühmaga koostööd üldist huvi pakkuvate ja head tava edendavate suuniste ja soovitude väljatöötamisel. Suunised edastatakse kõikidele registreeritud ettevõtjatele avaliku veebisaidi kaudu ning lisatakse aastaaruandesse.

4.3 Vaidluste ja protsessiga seotud kohustuste väidetavate täitmata jätmiste lahendamine

67. Registreeritud ettevõtja peab täitma kohustusi, mida kutsutakse protsessiga seotud kohustusteks, st tagama, et ta:
- järgib hea tava põhimõtteid;
  - on teinud enesehindamise;
  - korraldab või kohandab juhtivtöötajate ja asjaomaste töötajate koolitusi hea tava põhimõtete järgimise tagamiseks;
  - on valmis osalema tarneahelaalgatuse raames vaidluste lahendamise mehhanismides;
  - teavitab registreerumisest oma äripartnereid;
  - on määranud vaidluste ja protsessiga seotud probleemide asutusesiseseks lahendamiseks kontaktisikud; need võivad olla üks ja sama isik või erinevad isikud;
  - ei võta vastumeetmeid;
  - vastab liidetud kaebuse puhul esimehe nõudele eeskirju järgida või rikkumise põhjusi selgitada;
  - austab ja järgib esimehe otsuseid kaebuse kohta, milles ta on osaline.
68. Kui äriühing avastab kõrvalekalde (nt veebisaidil nimetatud vaidluste asutusesisese lahendamise eest vastutav kontaktisik on äriühingust lahkunud ning tal ei ole asendajat), võib ta toimida

järgmiselt:

- a) arutada küsimust asjaomase äriühinguga;
- b) teavitada vahetult tarneahelaalgatuse esimeest, kes tagab anonüümsuse ja konfidentsiaalsuse.

69. Kui esimehele esitatakse kaebus või kui ta saab teada protsessiga seotud kohustuste väidetavast rikkumisest, hindab ta väidetavat rikkumist proportsionaalselt ja järk-järgult:

- a) **väiksemate rikkumiste** puhul palub esimees ettevõtjal olukorra lahendada. Ettevõtja nime ei avalikustata;
- b) **suuremate rikkumiste** puhul:
  - **peatamine:** kui rikkumine leiab kinnitust, palub esimees ettevõtjal olukorra lahendada. Kui 30 kalendripäeva jooksul midagi tehtud ei ole, võib esimees väljastada hoiatuskirja. Kui ettevõtja jätkab kohustuste mittetäitmist ka pärast seda, kui on möödunud veel 30 kalendripäeva, peatatakse tema tegevus seni, kuni rikkumine on kõrvaldatud. Peatamine tähendab, et ettevõtja ei saa tarneahelaalgatusest kasu, kuid peab endiselt täitma oma kohustusi. Peatamisega seotud teave avaldatakse veebisaidil;
  - **väljaarvamine:** jätkuvate, ettekavatsetud ja põhjendamata rikkumiste puhul, mis järgnevad eespool nimetatud järkjärgulisele menetlusele, võib esimees lõpuks teha otsuse ettevõtja tarneahelaalgatusest väljaarvamise kohta. See otsus avaldatakse veebisaidil ja aastaaruandes. Ettevõtja arvatakse tarneahelaalgatusest välja vähemalt kuueks kuuks ja niikaua, kui esimees saab piisavad tagatised selle kohta, et probleemid on jätkusuutlikult lahendatud. Kui väljaarvatud isik soovib tarneahelaalgatusega uuesti liituda, peab ta esitama uue avalduse. Juhtimisrühm võib nõustuda otsust ümber vaatama tingimusel, et esitatakse uusi tõendeid või väiteid.

70. Esimees tagab, et nõuetele mittevastav käitumine lõpetatakse võimalikult kiiresti. Esimees tagab, et mis tahes sanktsioonid oleksid rikkumisega proportsionaalsed ja tõhusad. Asjaomastel isikutel on alati võimalus selgitusi esitada.

4.4 Üldist huvi pakkuvate suuniste ja soovitude väljatöötamine

71. Esimees ja/või juhtimisrühma liikmed võivad igal ajal, sealhulgas liidetud kaebuse käsitlemise järel, tõstatada küsimusi seoses hea tava põhimõtete kohaldamise ja/või tõlgendamisega. See põhineb konkreetsetel ja selgetel tõenditel, mis põhjendavad vajadust üldist huvi pakkuvate suuniste või soovitude järele.

72. Esimees teeb kindlaks vajaduse suuniste järele ning selleks, et kõik sektorid seda toetaksid, arutab asja juhtimisrühmaga ja palub selle heakskiitu. Asjaomased ettevõtjad jäävad kogu protsessi vältel anonüümseteks ja nende nimed salastatuks.
73. Konfidentsiaalsuskohustuse mittejärgimist peetakse protsessiga seotud kohustuste rikkumiseks ja selle korral võib kohaldada sanktsioone vastavalt punktis 4.3 sätestatud menetlusele.
74. Üldist huvi pakkuvad suunised ja soovitused avaldatakse veebisaidil ja edastatakse kõikidele asjaosalistele. Ettevõtjad peavad neid põhimõtete kohaldamisel arvesse võtma. Suunised või soovitused mõjutavad üksnes tulevikku, neil puudub tagasiulatuv mõju ning mõju käimasolevatele vaidlustele.

4.5 Nõuete järgimise kontrollimine, edusammude hindamine ja tarneahelaalgatuse arendamine

75. Juhtimisrühm vastutab järelevalve eest tarneahelaalgatuse toimimise ja arendamise üle. Järelevalve hõlmab registreeritud ettevõtjate sõltumatu aastaülevaate koostamist, mille tulemused avaldatakse aastaaruandes.

4.5.1 Aastaülevaade

76. Aastaülevaate koostamises peavad osalema kõik registreeritud ettevõtjad, välja arvatud mikro- ja väikesed ettevõtjad⁵. Iga ettevõtja, kelle registreering hõlmab rohkem kui üht riiki, tagab, et kõik tema registreeringuga hõlmatud riiklikud tüarettevõtjad vastavad ülevaate koostamiseks esitatavatele küsimustele riiklikul tasandil igas ELi liikmesriigis, kus ta tegutseb.
77. Ülevaade on aluseks hea tava põhimõtete ja protsessiga seotud kohustuste järgimise hindamisele. Ülevaates käsitletakse järgmist:
- riik, äriühingu suurus ja selle osa toiduainete tarneahelas;
  - sektori esitatud ja sektori saadud kaebuste arv;
  - põhimõtted, mida on väidetavalt rikutud;
  - iga vaidluste lahendamise mehhanismi abil lahendatud vaidluste arv;
  - rahuolu raamistikuga, sealhulgas kindlustunne seoses kaubanduslike survemeetmete kartusega ja soovitused olukorra parandamiseks.
78. Teabe anonüümsuse ja konfidentsiaalsuse tagamiseks ei käsitleta ülevaates raamistiku alusel

---

⁵ VKEde jaoks mõeldud lihtsamaid menetlusi vaata punktist 4.6.

lahendatud vaidluste sisu.

79. Juhtimisrühm määrab sõltumatu ülevaate koostajaks kolmanda isiku, kes on kohustatud järgima rangeid konfidentsiaalsusnõudeid. Tulemused koondatakse ja avaldatakse teabe anonüümsust ja konfidentsiaalsust silmas pidades.

4.5.2 Aastaruanne

80. Juhtimisrühm koostab aastaruande, mis hõlmab:

- ülevaate tulemusi;
- esimehe ja juhtimisrühma tegevuse aruannet.

81. Allakirjutanud organisatsioonid levitavad aastaruannet aktiivselt.

4.6 VKEdele mõeldud lihtsamad menetlused

82. VKEde jaoks on välja töötatud lihtsamad menetlused, et hõlbustada nende registreerumist ja tarneahelaalgatusest kasusaamist:

- **mikro- ja väikeste ettevõtjate** puhul piisab tarneahelaalgatusele ja hea tava põhimõtetele pühendumise kinnitamiseks üksnes registreerumisest. Neid kutsutakse osalema aastaülevaate koostamises, kuid see ei ole neile kohustuslik;
- **keskmise suurusega ettevõtjad** peavad registreeruma, et kinnitada oma pühendumist tarneahelaalgatusele ja saada kasu põhilisest enesehindamise vahendist, põhilistest koolituskohustustest ja veebipõhise koolitusvahendi erihinnast. Eraldi kontaktisiku määramine ei ole vajalik, kui see on ressursside puudumisega põhjendatav, kuid keskmise suurusega ettevõtjad on kohustatud osalema aastaülevaate koostamises.

4.7 Teabevahetus ja teadlikkus

83. Allakirjutanud organisatsioonid kohustuvad edendama oma liikmete laialdast osavõttu. Eelkõige julgustavad nad:

- ettevõtjaid registreeruma, et saada käesoleva raamistiku nõuetest võimalikult palju kasu;
- riiklikke liite, riiklikke platvorme ja riigiasutusi töötama välja, toetama ja rakendama teadlikkuse parandamise vahendeid, sealhulgas koolitusi ELi tasandil väljatöötatud ühiste vahendite alusel.

5. peatükk. Seosed kehtivate riiklike eeskirjade ja õigusaktide ning muude vabatahtlike kavadega ja piiriülene mõju

---

5.1 Seosed riiklike eeskirjade ja õigusaktidega

84. Riiklikud eeskirjad ja õigusaktid on tarneahelaalgatuse juhtimis- ja tegevuseeskirjade ning hea tava põhimõtete ja näidete suhtes ülimuslikud. Tarneahelaalgatuse eesmärk on täiendada olemasolevaid eeskirju ja lahendusi juhul, kui muid mehhanisme ei eksisteeri.

5.2 Seosed muude vabatahtlike kavadega ja vastastikune tunnustamine

85. Kooskõlas vastastikuse tunnustamise ja subsidiaarsuse põhimõtetega võivad vabatahtlike kavade rakendajad taotleda juhtimisrühmalt nende kavade tunnustamist käesoleva raamistikuga vastavuses olevana. Ettevõtjaid, kes järgivad kõnealust (kas riiklikku või rahvusvahelist) kava, käsitatakse sel juhul tarneahelaalgatuse juhtimis- ja tegevuseeskirjadele vastavatena. Nad peavad siiski end tarneahelaalgatuses ametlikult registreerima ja järgima registreerunud ettevõtjatele tarneahelaalgatuse raamistikus kehtestatud eeskirju.
86. Juhtudel, mil liidetud kaebuse käsitlemine riigi tasandil nõuab riiklikult platvormilt kooskõlas punktiga 3.4 ühe või mitme hea tava põhimõtte tõlgendamist ja vastava suunise vastuvõtmist, tuleb riikliku platvormi arvamus esitada inglise keeles kümne tööpäeva jooksul esimehele, kes edastab selle juhtimisrühmale ja arutab seda juhtimisrühmaga. Esimees ja juhtimisrühm kinnitavad, et see ei ole vastuolus hea tava põhimõtete ja tarneahelaalgatuse suunistega ning võtavad (kui see on võimalik) ühtsuse saavutamiseks arvesse asjakohaseid riiklike suuniseid, millele esimehe tähelepanu pööratakse. See protsess tuleb võimaluse korral lõpetada nelja nädalaga. Vastuolu ilmnemisel annab esimees endast parima, et tagada asjaomase riikliku platvormiga konsulteerides hea tava põhimõtete ühetaoline tõlgendamine, andes vajaduse korral välja oma suunised.
87. Riiklike platvormide juhtimise kord peab võimaluse korral vastama nendele juhtimis- ja tegevuseeskirjadele. See võib siiski kalduda neist kõrvale, et tagada kooskõla riiklike seaduste ja iseregulatsiooni tavadega.

5.3 Piiriülesed aspektid

88. Piiriülese vaidluse puhul määratakse vaidluse lahendamiseks vajalikud pädevusi puudutavad aspektid (nt koht, menetluseeskirjad jne) kindlaks ärisuhtele kohaldatavate õigusaktide alusel.

6. peatükk. Seosed ELi institutsioonidega

---

89. Tarneahelaalgatus ja hea tava põhimõtted on loodud Euroopa Komisjoni juhitud toiduainete tarneahela toimimise parandamise kõrgetasemelise foorumi raames. Usaldusväärse ja läbipaistvuse tagamiseks annab esimees oma töö tulemustest ja järeldustest aru Euroopa Komisjonile.
90. Komisjonil on võimalik anda juhtimisrühmale soovitusi süsteemi toimimise kohta. Komisjon ei võta osa üksik- või liidetud vaidluste lahendamisest.

7. peatükk. Rahastamine ja eelarve

---

91. Tarneahelaalgatust rahastavad allakirjutanud organisatsioonid ühiselt kokkulepitud osamaksete teel ning algatusel on ka muud võimalikud sissetulekuallikad. Juhtimisrühm kiidab eelarve heaks kord aastas, kusjuures eelarveaasta kestab 1. jaanuarist 31. detsembrini.
92. Järgneva aasta eelarve projekt esitatakse juhtimisrühma liikmetele läbivaatamiseks vähemalt kaks kuud enne käsitletava eelarveaasta algust (st 1. novembril).

8. peatükk. Hea tava põhimõtete ning tarneahelaalgatuse juhtimis- ja tegevuseeskirjade muudatused; tarneahelaalgatuse lõpetamine

---

93. Kui see on asjakohane, hindab juhtimisrühm tarneahelaalgatuse juhtimis- ja tegevuseeskirju, sealhulgas seost riiklike eeskirjade ja õigusaktidega. Juhtimisrühm hindab algatuse tulemuslikkust kriteeriumite põhjal, milleks on tõhusus, tasuvus, tõhus kontroll ja läbipaistvus.
94. Vajaduse korral võivad allakirjutanud organisatsioonid nõuetekohase tulemuslikkuse hindamise ja riiklike platvormidega peetud konsultatsioonide alusel otsustada muuta juhtimis- ja tegevuseeskirju ja/või hea tava põhimõtteid või lõpetada tarneahelaalgatus. Allakirjutanud organisatsioonid teavitavad registreerunud ettevõtjaid olulistest muudatustest ja annavad neile võimaluse oma registreering uuesti läbi vaadata.

9. peatükk. Konkurentsialane suunis

---

95. Juhtimisrühma liikmed, tarneahelaalgatuse koosolekutel osalevad vaatlejad ja muud isikud ei osale aruteludes, ei tegutse ega käitu viisil, millega nad rikuksid ise või oma liikmete ja osalejate esindajana kohaldatavat konkurentsioigust. See ei kehti mitte ainult ametlikel koosolekutel toimuvate arutelude kohta, vaid ka enne koosolekuid, nende ajal ja järel toimuvate mitteametlike arutelude kohta. See nõue tehakse kõikidele kohalolijatele teatavaks enne iga koosoleku algust.
96. Kõiki koosolekuid protokollitakse (seda teeb sekretariaat), nii et konkurentsioigusest tulenevate piirangute nõuetekohase järgimise kohta on olemas tõendid.